

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Kácov

Nádražní 216, 285 09 Kácov

Identifikátor školy: 600 046 389

Zřizovatel: Obec Kácov č. 157, 285 09 Kácov

Školský úřad Kutná Hora, Komenského nám. 6, 284 01 Kutná Hora

Termín konání komplexní inspekce: 5. - 12. května 2000

Čj.	021 137/00-2801
Signatura	kc2ct103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola a její součásti jsou umístěny ve třech různých budovách v obci, jejichž vzdálenost je asi 10 minut. Budovy jsou staršího data s technickými nedostatky. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna.

Český jazyk 1. stupeň

Týdenní hodinová dotace odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Členění českého jazyka na jednotlivé části - psaní, čtení - je v souladu s učebními dokumenty. Kontinuitu výuky zajišťují vyučující vypracováním časově tematických plánů. Bezprostřední příprava jednotlivých sledovaných hodin byla dobrá. Na základě zápisů v třídních knihách za školní rok 1998/1999 bylo zjištěno porušení učebních osnov v členění učiva do jednotlivých ročníků. Nad jejich rámec bylo v loňském školním roce v pátém ročníku probíráno v 35. týdnu učivo - *druhy číslovek*, v 36. týdnu učivo *řadové číslovky, skloňování číslovek*, ve čtvrtém ročníku ve 3. týdnu učivo *slova jednoznačná*, ve 32. týdnu učivo - *slovesný způsob a* ve 42. týdnu učivo *řeč přímá a nepřímá*. Tato témata jsou na základě úprav a doplňků vzdělávacího programu Základní škola čj. 25 018/98-22 přesunuta do šestého (respektive pátého) ročníku. V letošním školním roce bylo na základě zápisů v třídní knize zjištěno ve čtvrtém ročníku probrání učiva nad rámec učebních osnov a to ve 32. týdnu učivo - *slovesný způsob a* ve 33. týdnu učivo *podmiňovací způsob*. Celkově jsou plánování a příprava hodnoceny jako průměrné.

Český jazyk na prvním stupni vyučuje pět učitelek. Dvě mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku českého jazyka na prvním stupni základní školy, tři jsou bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Materiální zabezpečení výuky je ještě vyhovující. Žáci mají k dispozici učebnice a pracovní sešity, z audiovizuální techniky byl v jedné třídě umístěn zpětný projektor. Ve sledovaných hodinách nebyly audiovizuální přístroje používány. Škola nemá dostatečné a inovované vybavení počítači, ani vhodné výukové programy

Výukové prostory nejsou podnětné ani esteticky dobře upravené, v učebnách je přemíra nevhodné výzdoby (i značně zastaralé). V některých třídách vládá značný nepořádek. V hodinách se většina vyučujících snažila o zařazení relaxačních a pohybových prvků, v některých případech se ale snaha míjela účinkem (příliš dlouhé cvičení, bez konkrétního zaměření apod). Při psaní se učitelky snažily dbát na správné držení těla při psaní. Podmínky výuky jsou celkově hodnoceny jako ještě vyhovující.

Sledované hodiny českého jazyka navazovaly na předcházející učivo. Výukové cíle nebyly ve všech hodinách zřejmé. V hodinách převládal frontální styl práce, rutinní přístup s převahou verbálního projevu. Naprosto chyběly činnostní prvky a prvky kooperace. V některých třídách byla navíc práce narušována nedostatečnou kázní a soustředěností žáků. Zejména při frontální práci nebyli zaměstnáni všichni žáci, což většinou vedlo ke zmíněným problémům. Při použití samostatné práce měli žáci na její zpracování jen velmi málo času, což v konečném důsledku vedlo k tomu, že zejména slabší žáci téměř neměli příležitost zaznamenat úspěch. V hodinách ještě vyhovujících nebyla výuka účelně a efektivně členěna, žáci neměli prostor pro svoje individuální potřeby a schopnosti, chyběl prostor pro samostatné učení. Prvky aktivního učení nebyly zaznamenány. Hodiny byly často neukončené, protože zazvonilo uprostřed práce.

V některých případech byly zaznamenány věcné a odborné chyby. Celkově jsou organizace, metody a formy práce hodnoceny jako ještě vyhovující

Motivace se objevovala ve sledovaných hodinách jen velmi málo, převážně jako vstupní. Motivační výzvy v průběhu hodiny téměř chyběly, obvykle byly nahrazeny hlasitým napomínáním těch žáků, kteří se nesoustředili na práci. Hodnocení se v hodinách objevovalo jen zřídka, pouze jako verbální, přímo po výkonu. V hodinách nebyly zaznamenány prvky sebehodnocení žáků. Pouze v jedné ze sledovaných hodin byl zařazen diferencovaný úkol pro žáky s vývojovými poruchami. Celkově vykazuje oblast motivace a hodnocení ještě vyhovující úroveň.

Vztahy mezi učiteli a žáky a žáky navzájem jsou založeny na respektování dohodnutých pravidel. V části sledovaných hodin se ne všichni žáci pozorně soustředili na školní práci a v některých hodinách byla zaznamenána i značná nekázeň. Úroveň komunikativních schopností žáků je průměrná. Celkově je interakce a komunikace hodnocena jako průměrná.

Komplexně je úroveň výuky českého jazyka na prvním stupni hodnocena jako ještě vyhovující, s citelně slabými místy.

Matematika 1. stupeň

Týdenní hodinové dotace matematiky jsou ve všech ročnících v souladu s realizovaným učebním plánem. Výuka předmětu probíhá podle písemně zpracovaných tematických časových plánů. Z jejich obsahu a podle záznamů v třídních knihách z loňského a letošního školního roku, z přímého sledování výuky při kontrolních hospitacích ČŠI a z kontroly vzorku písemností žáků vyplývají některé nedostatky v plnění učebních osnov: např. ve druhé třídě - *algoritmus písemného sčítání*, ve třetí třídě - *jednotky objemu, tematický celek „kružnice, kruh“*, ve čtvrté třídě - *konstrukce trojúhelníků ze tří stran, trojúhelníková nerovnost, konstrukce rovnoběžníků, přímá úměrnost*, v páté třídě - *trojúhelníková nerovnost, vlastnosti úhlopříček rovnoběžníků, konstrukce osy úsečky* atd. V aktuální přípravě sledovaných vyučovacích hodin byla zjištěná pozitiva a nedostatky zhruba v rovnováze. Celkové hodnocení oblasti plánování a přípravy výuky je průměrné.

Na prvním stupni se celkem vyučuje 24 hodin matematiky týdně, z toho devět hodin učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí, pět hodin vyučuje učitelka matematiky s pedagogickou způsobilostí pro druhý stupeň, deset hodin je vyučováno nekvalifikovaně. Tento stav se negativně promítá do celkového hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaném předmětu. Personální zajištění výuky má citelně slabá místa.

Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách. Prostředí těchto tříd je nepodnětné, třídy jsou značně neosobní, málo přizpůsobené potřebám dětí mladšího školního věku. V některých třídách byl nepořádek zaviněný nejen špatně prováděným úklidem, ale také rezignací učitelek (prach v lavicích, které byly plné drobných odpadků či žakovských sešitů, zasychající pokojové květiny, pavučiny). Pro výuku matematiky nebylo ve třídách zaznamenáno žádné speciální vybavení. Při sledovaných hodinách nebyly využívány žádné názorné pomůcky (jen žáci v první třídě mohli využívat počítadlo) ani didaktická technika. Uložení pomůcek ve skladu svědčí o tom, že jejich absence při výuce je trvalým jevem. Žáci jsou vybaveni učebnicemi a pracovními sešity z nakladatelství ALTER (které byly zpracovány před rokem 1996, v němž vstoupil v platnost realizovaný vzdělávací program). Učitelky nepřizpůsobují obsah výuky osnovám, ale těmto učebnicím. V některých hodinách členění vyučovacích jednotek nepamatovalo na nutnost relaxace po náročnějších úkolech, frontální výuka nereagovala na individuální tempo žáků. Zařazení hodin matematiky do rozvrhu respektovalo náročnost předmětu. V materiálních podmínkách pro výuku jsou výrazné nedostatky, psychohygienické

podmínky pro výuku jsou zajišťovány průměrně.

Výuka matematiky byla po stránce věcné správnosti učiva bez závažnějších nedostatků. Vyučovací hodiny měly strukturu opakovacích a procvičovacích hodin. Výhradně frontální práce se všemi žáky nevytvořila ve sledovaných hodinách téměř žádný prostor pro individuální potřeby a schopnosti žáků, pro samostatné a aktivní učení. Žáci zpravidla mechanicky nacvičovali různé početní operace, učivo bylo jen zřídka aplikováno do praktických situací. Řešené slovní úlohy měly výrazně matematický charakter. Do výuky nepronikly inovativní metody a formy práce (projektové učení, týmová práce, problémové vyučování). U nejmladších školáků citelně chyběla práce se žákovskými pomůckami a didaktické hry. U starších žáků nebyly akceptovány alternativní postupy řešení (všichni žáci, tedy i ti, kteří pomocné postupy - např. prodloužené zápisy u písemného dělení, grafické znázorňování apod. - nepotřebují, je musí povinně užívat). Pouze jedna ze sledovaných vyučovacích hodin byla metodicky pestřejší a pro žáky méně nudná, přesto nebyla příliš efektivní, protože žáci na užívané metody a formy práce reagovali nekázní. V organizaci, metodách a formách výuky byly zaznamenány citelné nedostatky.

Motivace žáků byla prováděna jen v náznacích. V některých hodinách nebyl žákům sdělen ani cíl hodiny ani význam učiva, které mají zvládnout. Jen velmi málo úkolů, které žáci řešili, využívalo jejich zkušeností z praktického života. Pokud žáci pracovali samostatně na některém úkolu, učitelky jim poskytovaly individuální pomoc. Poměrně řídké bylo hodnocení práce, chyba byla chápána spíše negativně a nebylo s ní dostatečně pracováno. K sebehodnocení nedostali žáci v žádné ze zhlédnutých hodin příležitost. V oblasti motivace a hodnocení převažovala negativa.

Poměrně výrazné rozdíly byly zaznamenány v oblasti interakce a komunikace. V některých třídách byla vyžadována přísná kázeň až na úkor aktivity žáků. V jiných nezvládnuté projevy nekázně, neochota žáků ke spolupráci, únava z monotónní činnosti a nesoustředěnost na výuku znemožňovaly efektivní využití dobré metody práce. Jen velmi málo byly rozvíjeny komunikativní dovednosti (vyjadřování v celých větách, hledání souvislostí, sdělování názoru), používané metody neumožňovaly rozvíjet smysl pro kooperaci a vzájemnou toleranci mezi spolužáky. Verbální aktivita byla zpravidla na straně učitelek. Pozitivní vztahy mezi dětmi a učitelkami (důvěra, úsměv, humor, přiměřená tolerance) v některých třídách nechyběly, proto byla tato oblast hodnocena průměrně.

Výuka matematiky na prvním stupni školy byla sledována ve všech třídách (celkem pět vyučovacích hodin), celkově byly čtyři hodiny hodnoceny jako hodiny s převahou negativ, jedna hodina jako průměrná. Ve výuce bylo zaznamenáno značné množství slabých míst.

Prvouka, vlastivěda, přírodověda

Časová dotace hodin ve všech předmětech odpovídají učebnímu plánu. Obsahové celky učiva jsou tematickými plány smysluplně rozčleněny. Členění učiva do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami. Jedinou výjimkou je chybějící koordinace prvouky a vlastivědy v zařazení učiva o minulosti naší vlasti (některé okruhy jsou probírány ve druhém ročníku, znovu potom ve čtvrtém či pátém). Na sledované hodiny byly učitelky dobře připraveny. Celkově příprava a plánování byly spíše nadprůměrné.

Personální zabezpečení výuky odpovídá celkovému podílu odborné a pedagogické způsobilosti na prvním stupni. Materiální podmínky nejsou ideální. Nejdůležitější učební pomůckou jsou učebnice a pracovní sešity. Málo je dbáno na dostatečnou relaxaci žáků, jejich sezení v lavicích při psaní. Nízká je podnětnost a estetická úroveň učeben. Částečně je to dáno objektivními

podmínkami, některé okolnosti však vyplývají z přístupu učitelek a provozního personálu. Psychohygienické podmínky jsou vyhovující. V podmínkách výuky jsou citelně slabá místa.

Ve sledovaných hodinách byla patrná snaha vyučujících o využití prvků aktivního učení, o aktualizaci učiva, o využití regionálních prvků a mezipředmětové vztahy, některé části hodin měli činnostní charakter (tematicky zaměřená vycházka, kooperativní metody, manipulace s názornými pomůckami, práce ve skupinách). U starších žáků se snažili vyučující vést žáky k aplikaci učiva. Využívány byly názorné pomůcky, ve výuce nechyběl pohyb. Pouze průměrná byla efektivita využití vyučovací doby. Některé činnosti, jako četba z učebnice nahlas, příliš dlouhé zápisy a překreslování obrázků v sešitech snižovaly efektivitu výuky. Pozitivní byla věcná a odborná správnost výuky. Celkově bylo cílů hodin dosaženo na průměrné úrovni.

Běžně byla využívána vstupní motivace, dalšími motivujícími faktory byly také používané metody práce. V hodnocení převládá pozitivní přístup, pochvala a povzbuzení, méně účinné byly výchovné zásahy v ovlivňování soustředěnosti žáků. Chyběla podpora sebehodnocení a sebereflexe žáků. Celkově ale převládala pozitiva.

U žáků jsou teprve utvářena pravidla chování a komunikace, přesto vyučující kladou malý důraz na rozvoj komunikativních dovedností. Atmosféra školní práce byla pracovní, bez známek možnosti vzniku stresových situací. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitele byla velmi dobrá.

Výuka přírodovědy má spíše nadprůměrnou úroveň, u vlastivědy a prvouky jsou negativa a pozitiva v rovnováze, proto je hodnocena celkově jako průměrná.

Český jazyk 2. stupeň

Týdenní hodinová dotace českého jazyka je v souladu s učebním plánem, také členění předmětu na část mluvnickou, slohovou a literární odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Kontinuita výuky je zajišťována především tím, že jednotliví učitelé postupují do vyšších ročníků se svými třídami, dále zpracovanými tematickými plány. V členění mluvnického učiva došlo v letošním školním roce v osmém ročníku k zařazení a procvičování látky (*slovesné třídy a vzory* - v délce sedmi vyučovacích hodin), kterou učební osnovy neobsahují. V ostatních ročnících nebylo shledáno porušení osnov. Výuka češtiny je v osmém a devátém ročníku posilována předmětem seminář českého jazyka. Příprava jednotlivých hodin byla dobrá. Celkově jsou plánování a příprava výuky hodnoceny průměrně.

Personální podmínky výuky českého jazyka jsou výborné. Všechny hodiny jsou zajištěny učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Pozitivně je vyučování ovlivněno tím, že šest učitelů absolvovalo kurz pro nápravu specifických vývojových poruch. Materiální podmínky jsou pouze průměrné. Žáci mají k dispozici učebnice, pracovní sešity, dostatek informativní literatury, negativem je chybějící počítačové a softwarové vybavení školy. Psychohygienické zásady byly ve sledovaných hodinách dodržovány, učitelé vedli žáky k správnému držení těla, byly zařazovány relaxační chvilky. Učební prostředí bylo podnětné. Celkově jsou podmínky výuky českého jazyka velmi dobré.

V zhlédnutých hodinách byla v organizaci zaznamenána více pozitivní zjištění. Prevládá činnostní styl učení, zadávanými úkoly a samostatnou prací byli žáci vedeni k logickému uvažování, nácvik nových jevů probíhal s využitím názorných nákresů a pomůcek. V literární výchově a slohu měli žáci možnost vyjadřovat své názory, často byla zařazována mluvní cvičení. Aktivita žáků byla zčásti přirozená ale i důsledně vynucovaná. Ve vyšších ročnících nebyla vždy probíranými jevy dodržena zásada přiměřenosti. Při hodnocení kvality organizace, metod a forem práce byla zaznamenána výrazná převaha pozitiv.

Ve všech sledovaných hodinách využívali učitelé vstupní motivační metody a v průběhu hodin byly zařazovány další motivační výzvy a aktivizační prvky, kterými byli žáci povzbuzováni.

Převažovalo pozitivní hodnocení, ale učitelé reagovali také na pasivitu a vyvíjeli snahu žáky co nejvíce aktivizovat. V hodinách byli žáci zkoušeni, hodnoceni slovně i známkou. Zcela však absentovala závěrečná rekapitulace, splnění cíle hodiny i celkové zhodnocení práce žáků. Většinou zazvonilo, když byla třída ještě v plné práci. V oblasti motivace a hodnocení byla zaznamenána převaha pozitivních zjištění.

Komunikace mezi učiteli a žáky je založena na vzájemném respektování pravidel chování a jednání. Učitelé usměrňují chování žáků, důsledně trvají na stanovených pravidlech a nepřipouštějí nežádoucí projevy. Pracovní atmosféra hodin byla nestresová, vstřícná, žáci komunikovali s důvěrou a projevovali spíše pozitivní vztah k předmětu. Oblast komunikace a interakce je hodnocena spíše nadprůměrně.

Kvalita výuky českého jazyka na druhém stupni je celkově hodnocena spíše nadprůměrně.

Matematika 2. stupeň

Hodinová dotace je v souladu se schváleným vzdělávacím programem, celkově přiděl hodin za učební období dosahuje stanoveného minima. Matematika je v sedmém až devátém ročníku posílena zavedením volitelného předmětu seminář z matematiky. Zpracovávané tematické plány zaručují kontinuitu výuky, obsahují i rozšiřující učivo v VII., VIII. a IX třídě, které je zařazováno i do čtvrtletních prověrek (v sedmém ročníku je to *otáčení*, v osmém *soustava rovnic*, v jedné z nich je *dokonce neznámá ve jmenovateli zlomku* apod.). Ve třídě deváté je v plánu zcela nad rámec schválených osnov zařazeno učivo *kvadratická rovnice*. Zmíněné skutečnosti jsou jednou z příčin toho, že matematika je například v devátém ročníku jedním ze třech předmětů s nejhorsím průměrným prospěchem. Není prováděna rozborová činnost u čtvrtletních prověrek, pouze výčet známek a uvedení neúspěšných žáků neodhaluje příčiny nedostatků a rozpory v klasifikaci prověrky a celkové známce z matematiky. V konkrétní přípravě na sledované vyučovací jednotky převažují pozitiva. Obsahová a odborná stránka výuky byla na vysoké úrovni, připravovány byly aktivizující a kooperativní metody, nedostatky byly v efektivitě – nevyužití didaktické techniky, prostoje rychlejších žáků. V dlouhodobé přípravě jsou citelně slabá místa, konkrétní příprava hodin byla velmi dobrá. Celkově jsou plánování a příprava průměrné.

V podmínkách výuky jsou citelně slabá místa. Velmi dobré je personální zajištění výuky dvěma odborně i pedagogicky způsobilými učitelkami, což se promítá do odbornosti výuky. Specializovaná učebna pro matematiku není zřízena, výuka probíhá v kmenových třídách. Využívána je možnost kopírování pomocných materiálů, jiná didaktická technika využívána není. Psychohygienická pravidla byla uplatněna zhruba v polovině sledovaných hodin (střídání metod – činností, organizovaný pohyb, relaxační prvky apod.), není systematicky řešena potřeba žáky používaných učebních textů – zaznamenány případy, kdy žáci nosí do školy na matematiku 4 i 5 učebnic, sbírek úloh, tabulek. Výrazným nedostatkem je kvalita i počet počítačové techniky a jejího programového vybavení. Ve výuce matematiky jí není vůbec využíváno.

Metody výuky se v jednotlivých případech značně liší. Zhruba v polovině případů je uplatňován činnostní charakter výuky, žáci manipulují s modely, zhotovují názorné pomůcky, účastní se skupinových aktivit, cíleně jsou pěstovány průřezové kompetence, důraz je kladen na aplikaci učiva v praktických příkladech. Žáci mohou pracovat individuálním tempem, vysoký je podíl samostatné práce ve velmi dobře hodnocených hodinách. Část hodin byla vedena frontálním přístupem, pomalejší žáci jsou pasivními účastníky procesu, aktivity pedagoga dominovaly. Rezervy byly v práci s chybou, v efektivitě zpětných vazeb. Většina hodin končí bez potřebného strukturovaného závěru – shrnutí, upevnění a utvrzení učiva aktivně provedeného žáky. Ve formách, metodách a organizaci hodin byla pozitiva a negativa v rovnováze.

Rovněž motivace a hodnocení jsou celkově průměrné. Využívány jsou matematicky zajímavé úlohy, motivačně působily v části hodin i metody práce. Naopak charakter pasivního přijímání předkládaného učiva a nerespektovaná zásada přiměřenosti byly příčinou částečné rezignace, pouhého plnění požadovaných úkolů bez vnitřní motivace. V hodnocení převládá pozitivní přístup, časté jsou motivační výzvy, povzbuzování. Četnost klasifikačních záznamů je vysoká, zaznamenány byly i případy klasifikace s mínusy, neúplné zápisy do žákovských knížek a zcela nevhodná klasifikace pětkou za nesplněný úkol (domácí cvičení).

Osobnost žáka byla ve všech sledovaných případech respektována. Obě vyučující mají přirozenou autoritu, nejsou vytvářeny komunikativní bariéry. Učitelky dbají na přesné matematické vyjadřování žáků, ti prokázali v tomto smyslu dobré návyky. V případech sledované hromadné informativní výuky nebyl vytvářen prostor pro rozvoj komunikativních dovedností tím, že žák odpovídá jedním slovem na učitelem formulované dotazy a úkoly. Interakce a komunikace byly na průměrné úrovni.

Celkově je výuka matematiky na druhém stupni školy průměrná (pozitiva a negativa v rovnováze).

Německý jazyk

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. Kontinuita výuky je zajišťována časově tematickými plány. V přípravě na jednotlivé hodiny byly zaznamenány rozdíly. Na prvním stupni byly hodiny méně promyšlené, v první sledované hodině nebyly využity žádné pomůcky. Příprava vyučovacích hodin měla na prvním stupni citelně slabá místa, na druhém stupni byla nadprůměrná.

Personálně je zajištěna výuka odborně způsobilou učitelkou prvního stupně, v šestém až devátém ročníku vyučujícím s pedagogickou způsobilostí (již přihlášeným k státní zkoušce). Materiální podmínky mají standardní úroveň (učebnice, pracovní sešity, magnetofonové nahrávky, nástěnné tabule apod.). Podnětnější prostředí je bezesporu na druhém stupni ZŠ. Psychohygienické zásady byly dodržovány, zvláště na druhém stupni byly v každé hodině zařazeny písničky (s doprovodem) a další relaxační prvky. Podmínky jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

V organizaci hodin se projevily výrazně rozdílné přístupy vyučujících. Sledované hodiny na prvním stupni byly metodicky méně kvalitní, pouze v jedné hodině byla užitá magnetofonová nahrávka s německým textem a dále pracovali žáci s kartičkami. Zařazené herní procvičování nebylo dostatečně efektivní. Na druhém stupni pracovali žáci s texty v učebnici a pracovních sešitech, zároveň sledovali poslechovou ukázkou. V hodinách převažoval konverzační styl práce, veškeré pokyny učitele byly v německém jazyce. Žáci byli vedeni k dovednosti vyjádřit třeba jednoduchým způsobem ale v němčině svou myšlenku. Účelně byly (a nejen relaxačně) zařazeny německé písničky (zpívané s doprovodem). Ve výuce dochází k diferenciaci - žákům se specifickými vývojovými poruchami jsou zařazována snazší cvičení, konverzace je vedena pomalu, srozumitelně, tak, aby i tito žáci získali určité dovednosti v cizím jazyce. Pravidelně jsou opravovány pracovní sešity. Organizace, metody a formy práce mají na prvním stupni citelně slabá místa, na druhém stupni mají výbornou úroveň.

Ve sledovaných hodinách byli žáci motivováni a povzbuzováni k práci. Učitelé pochválili každý dobrý výkon, vedli děti k aktivní činnosti. Bylo zaznamenáno převážně slovní hodnocení, na druhém stupni byla soutěž žáků ohodnocena známkami. Motivace a hodnocení měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Odlíšná úroveň prvního a druhého stupně byla v oblasti komunikace a interakce. Na prvním stupni musela vyučující opakovaně řešit nežádoucí projevy žáků (hyperaktivitu). Na druhém stupni byla komunikace mezi učitelem a žákem vynikající.

Ve výuce německého jazyka byly zaznamenány výrazné rozdíly, které jsou dány osobnostními předpoklady a přístupem jednotlivých vyučujících. Na prvním stupni má kvalita výuky citelně slabá místa, na druhém stupni je nadprůměrná. Celkově je kvalita výuky německého jazyka průměrná.

Dějepis

Týdenní hodinová dotace odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Časově tematické plány dodržují doporučenou strukturalizaci a chronologizaci učiva. Kontrolou třídních knih z loňského školního roku bylo zjištěno, že nebylo zcela probráno poslední téma určené osnovami „Československo a svět po druhé světové válce.“ Příprava na jednotlivé sledované hodiny byla výborná. Vyučující měla připravené pomůcky, mapy, informativní literaturu, hodiny byly celkově promyšlené. Úroveň plánování a přípravy je na průměrné úrovni.

Personálně je zajištěna výuka dějepisu odborně i pedagogicky způsobilou učitelkou. Její zájem o předmět i odborné znalosti a metodické schopnosti pozitivně výuku ovlivňují. Materiální podmínky výuky jsou standardní - učebnice, mapy, videoukázky, doplňující odborná literatura. Psychohygienické zásady byly ve sledovaných hodinách dodržovány. Celkově jsou podmínky výuky dějepisu hodnoceny jako velmi dobré.

V zhlédnutých hodinách uplatňovala vyučující kombinace různých forem a metod práce. Žákům byly zadávány otázky, náměty či problémové úkoly, s kterými pracovali. Samostatnou práci doplňoval výklad, řízený rozhovor, práce s mapou a mapkami a funkční práce s učebnicí. Žáci byli vedeni k tomu, aby si uměli vyhledat poznatky a zařadit je do souvislostí, důsledně byli upozorňováni a nuceni rozlišovat podstatné a důležité jevy od podrobností a zajímavostí. Převažoval činnostní styl výuky. Organizace, metody a formy práce měly vynikající úroveň.

Ve výuce byly převážně využívány vstupní motivační metody, učivo bylo funkčně aktualizováno. Žáci byli ústně zkoušeni, hodnoceni známkou i slovně. Vyučující vyžadovala především pochopení souvislostí a aplikaci učiva. V hodnocení i celkové komunikaci byla důsledná, zvláště k žákům se specifickými vývojovými poruchami vstřícná, pomáhala jim formulovat přesně myšlenky. Žáci jsou zvyklí respektovat daná pravidla, nemusely být řešeny nežádoucí projevy. Žáci projevovali zájem o předmět, celková atmosféra hodin byla pracovní, efektivní a příjemná. Oblasti motivace a hodnocení a stejně tak komunikace a interakce měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Kvalita výuky dějepisu má ve škole nadprůměrnou úroveň.

Zeměpis

Časové dotace předmětu jsou v souladu s učebním plánem. Obsah a rozsah učiva odpovídá učebním osnovám. Kontinuita výuky je zajištěna časově tematickými plány a tím, že předmět vyučuje jedna učitelka. Úroveň časově tematických plánů je spíše podprůměrná, pro kontrolu vedením školy nejsou dostačující, protože jsou opisem základních témat z osnov. Příprava učitelky na vyučování je dobrá. Celkově jsou plánování a příprava výuky průměrné.

Výuka probíhala v klasických učebnách, které byly pro výuku předmětu vybaveny nástěnnými mapami. Předmět vyučuje učitelka, která splňuje odborné a pedagogické předpoklady pro výuku na daném typu školy. Personální zajištění výuky je vynikající. Materiální podmínky pro výuku byly spíše podprůměrné, všichni žáci neměli k dispozici atlas. Psychohygienické podmínky jsou na průměrné úrovni. Didaktická technika nebyla ve výuce použita. Celkově podmínky výuky jsou průměrné.

Výuka byla vedena v převážné části hodin frontálně, s převažující činností učitelky. Dominantní byl její slovní projev. Stavba hodin byla logická, zvolené metody práce odpovídaly věku žáků.

Učivo bylo dostatečně uváděno do souvislostí. Aktivita žáků byla vyvolávána především dotazy učitelky. Členění hodin bylo klasické, začínalo ústní formou zkoušení. Zadáání bylo zpravidla pro několik žáků, ostatní sledovali jejich činnost. Ve výkladových částech hodin bylo účelně používány mapy a další názorný obrazový materiál. Při orientaci na mapě nebylo dbáno na přesné zeměpisné určení polohy vyhledávaných lokalit. Pozitivní byla aktualizace učiva, využití mezipředmětových vztahů (ekologie, přírodopis), i když v některých případech to vedlo k narušení stavby hodiny. V některých hodinách bylo dostatek změn v činnostech žáků, které jim umožňovaly udržení pozornosti i relaxaci, např. soutěže v závěru hodin.

Snaha po motivaci žáků byla patrná ve všech hodinách, metodicky však nebyla vždy úspěšně zvládnuta. Prostoru pro procvičování učiva bylo v hodinách dostatek, vyučující se snažila, aby probíraná látka byla opakována v souvislostech a vzájemných vztazích. Mluvenému projevu žáků a rozvoji komunikativních dovedností nevěnovala učitelka dostatečnou pozornost i když průběh hodin to umožňoval.

Úroveň výuky charakterizuje stejný počet negativ a pozitiv, efektivnější byly hodiny ve vyšších ročnících. Celkově ji lze zhruba hodnotit jako dobrou.

Fyzika, chemie

Zařazení obou předmětů do učebních plánů odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Ve všech ročnících je výuka dotována dvěma hodinami fyziky i chemie týdně. Ve volitelné části učebního plánu není ani jeden z předmětů zastoupen. Předložené tematické časové plány učitelů odpovídají svým obsahem učebním osnovám obou předmětů. Plánování je podřízeno učebnicím, které má škola k dispozici. Zahrnuje všechny cílové okruhy učiva. Při jejich naplnění by nemělo dojít k obsahové duplicitě v ročnících či předmětech. Posloupnost tematických celků ve fyzice však zcela neodpovídá specifickým cílům vzdělávacího programu. Plánování výuky obou předmětů a aktuální příprava na sledované vyučovací hodiny byly velmi dobré.

Výuka fyziky je zajištěna učitelkami, které splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku tohoto předmětu, chemii vyučují učitelé jiných předmětů neodborně. Blok těchto přírodovědných předmětů je tedy po personální stránce zajišťován průměrně.

Materiálně technické podmínky se od poslední inspekce v roce 1998 nezměnily. Jsou velmi dobré pro výuku fyziky, průměrné pro výuku chemie. Pomůcek k výuce má škola přiměřené množství, jsou velmi přehledně (tematicky) uloženy v odborných pracovnách a pro učitele jsou operativně k dispozici. K výuce slouží také některé nástěnné materiály a informativní pomůcky. Psychohygienické zásady (členění hodin, tempo výuky, zařazení předmětu do rozvrhu hodin) jsou dodržovány.

Organizace vyučovacích hodin byla velmi dobrá, v jedné hodině fyziky probíhala výuka formou laboratorní práce, v jiné byly prováděny praktické činnosti při frontální skupinové práci, žáci měli příležitost pozorovat jevy, měřit fyzikální veličiny, experimentovat. Byl tak účelně vytvářen prostor pro aktivní učení, pro hledání různých přístupů k řešení úkolů, ale také k dostatečnému procvičování a upevňování učiva. Výuka chemie je dílčím způsobem poznamenána neodborností výuky v tom smyslu, že se učitelé uchylují k spíše přednáškovému stylu výuky s využitím demonstračního pokusu. Přesto byla patrná snaha vyvarovat se odborných nedostatků pečlivou písemnou přípravou. Z hlediska organizace, metod a forem práce byly sledované hodiny fyziky hodnoceny velmi dobře, chemie dobře.

Ve všech sledovaných hodinách byly využívány vstupní i průběžná motivace. Při výuce byly často vyvozovány nové poznatky z praktických zkušeností žáků z běžného života. Zřejmá

a pozitivní byla snaha propojovat tyto zkušenosti s teorií předmětu, budovat komplexnější vědomost využitím mezipředmětových souvislostí. Pozitivně působila poměrně častá pochvala. V závěru některých hodin bylo postrádáno hodnocení výkonu jednotlivých žáků i třídy. Z analýzy prospěchu v obou předmětech je patrné, že chemie je učiteli hodnocena podle daleko mírnějších kritérií než fyzika. Klasifikace žáků při ústním zkoušení v jedné ze sledovaných hodin fyziky (součástí zkoušení bylo také ověřování praktických dovedností) odpovídala výkonu žáka, byla přiměřená. Otázky byly zaměřeny na pochopení vztahů a na aplikaci učiva. V obou hodinách chemie bylo pochopení a zvládnutí učiva ověřováno jednoduchou písemnou formou. V oblasti motivace a hodnocení ve zhlédnutých hodinách převažovala pozitivní zjištění.

Žáci měli v průběhu sledovaných hodin více příležitostí pro spolupráci a komunikaci ve skupině při výuce fyziky. Poměrně volně probíhala v obou předmětech verbální komunikace mezi učiteli a žáky. Žáci mohli vyslovovat názory, diskutovat nad výsledky. V hodinách nebyly zaznamenány žádné projevy nežádoucího chování. Především při praktických činnostech byli žáci aktivní, i při ostatních formách práce však poměrně ochotně spolupracovali s učiteli. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli byla ve sledovaných hodinách velmi dobrá.

Celkové hodnocení sledované výuky obou předmětů je velmi dobré.

Volitelné předměty (seminář z českého jazyka, seminář z matematiky)

Seminář z obou předmětů probíhá v 7., 8. a 9. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně. Časově tematické plány vycházejí z toho, že předměty slouží jako doplněk pro výuku českého jazyka a matematiky. Vyučující byli na sledované hodiny vesměs velmi dobře připraveni. Oblast plánování výuky a přípravy na hodinu lze hodnotit jako velmi dobrou.

Personální zajištění výuky seminářů je vynikající. Ve všech třech ročnících vyučují tyto předměty učitelé s úplnou pedagogickou i odbornou způsobilostí pro výuku daného předmětu. Materiální podmínky jsou pouze spíše nadprůměrné. Učitelé využívali zejména učebnice, doplňkové texty, názorné učební pomůcky, případně doplňovali práci v hodinách pracovními listy a doplňujícími texty - např. z další odborné literatury. Psychohygienické podmínky s ohledem na věk žáků a specifčnost předmětů a používané formy práce jsou spíše nadprůměrné.

Při práci v hodinách je hlavní metodou kooperativní práce ve skupinách, v hodinách se objevoval dostatek činnostních prvků. Vyučující vedou žáky k vyvozování souvislostí, k zobecňování získaných vědomostí, k využití školních úloh v praktickém životě. Vhodně položenými otázkami se přesvědčují, zda žáci pochopili probírané učivo. Chyby v činnosti žáků jsou okamžitě analyzovány a využity v další práci. Žáci mají možnost volit si při procvičování pracovní tempo, někdy i obtížnost úloh. Výuka se opírá o názor. Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré, s převahou pozitivních zjištění. Vyučující v semináři českého jazyka zohledňují žáky s SPU, využívají vlastních pracovních listů.

Motivační výzvy a návaznost učiva na životní zkušenosti žáků aktivizují jejich činnost. Ti mají prostor pro diskusi a vyjádření svých nápadů a záměrů. Malá pozornost je věnována vzájemné komunikaci mezi žáky. Hodnocení je objektivní, bylo zaznamenáno i zkoušení na známku.

Negativním jevem je fakt, že semináře jsou povinné pro všechny žáky, bez možnosti vlastního výběru s ohledem na individuální zájmy a schopnosti. Tento zavedený systém je z hlediska obsahové náplně výuky (zvýšené nároky, rozšíření základního učiva) pro slabší žáky nevhodný.

Celková úroveň výuky volitelných předmětů je velmi dobrá.

Praktické činnosti

Organizace, skladba a výběr tematických celků pro výuku praktických činností odpovídá možnostem daným vzdělávacím programem, učebním plánem a osnovami. Vychází také z materiálních a personálních podmínek školy. Výuka je plánována, operativně jsou formy a cíle upravovány v průběhu školního roku v závislosti na momentálních podmínkách a potřebách. Příprava sledovaných hodin byla pečlivá, učitelé měli připravené metodické technologické řady pro vysvětlení postupu práce apod. Celkově byly plánování a příprava výuky velmi dobré.

Personálně je výuka zajištěna dvěma učitelkami – jedna má odbornou i pedagogickou způsobilost, druhá pouze pedagogickou (vyučuje však příbuzný obor). Odborně je tak výuka na velmi dobré úrovni. Materiální a prostorové podmínky pro součásti *pěstitelské práce, přípravu pokrmů* jsou (s výjimkou stavu některého zahradního nářadí) průměrné, pro *technické práce* má školní dílna výrazné nedostatky (stavební stav dílny je špatný – prosakování vody, vydrolená místa v podlaze apod.). Nedostatky jsou v uložení nářadí, prostor postrádá rozvod vody, stavební stav má vliv i na kvalitu úklidu (prach), na podnětnost a estetiku prostředí. Dvě existující verze řádu odborné pracovny postrádají některá důležitá ustanovení (pravidla pro práci s chemickými látkami, s elektřinou). Lékárnička ve školní dílně je špatně vybavena. Objektívni faktory ovlivňují negativně i psychohygienu práce. Celkově jsou podmínky pro tři oblasti praktických činností (pěstitelské práce, přípravu pokrmů, domácí práce – šití) průměrné, pro technické práce s citelnými nedostatky.

Výuka má výslovně činnostní charakter. Sledované hodiny i výsledky práce (stav školního pozemku, okolí školy, výrobky ve školní dílně) svědčí o efektivnosti výuky. Organizační pokyny byly vždy jasné a srozumitelné, zadávané úkoly byly přiměřené. Výuka je individualizována, v případě pěstitelských prací jsou zadávány také společné úkoly skupinám žáků. Obě vyučující prokázaly odbornou erudici a organizační schopnosti. Ve výuce jsou zohledňovány individuální potřeby žáků, je umožněno různé tempo práce. Metody, formy a organizace byly celkově velmi dobré.

Již samotný charakter prakticky prováděných činností a hmatatelné výsledky práce byly vhodnými motivačními činiteli. Pro žáky, kteří jsou v teoretické výuce méně úspěšní, je práce ve školní dílně či na školním pozemku vhodným prostředím pro seberealizaci, mají tak vnitřní motivaci podporovanou učiteli kladným hodnocením, povzbuzením. V průběžném informování rodičů zjistila inspekce rezervy – ne všechny známky jsou zapsány do žákovských knížek. Celkově je hodnocení zaměřeno převážně pozitivně. Motivace a hodnocení je na velmi dobré úrovni.

Přes odlišný charakter práce v předmětu jsou žáky respektována pravidla jednání a komunikace. Vztah učitel – žák je bezkonfliktní, žáci projevují pozitivní vztah k výuce. Interakce a komunikace je rovněž velmi dobrá.

Ve výuce praktických činností je celkově výrazná převaha pozitiv (výjimku tvoří objektivní, ale částečně i subjektivně ovlivnitelný stav školní dílny).

Občanská výchova

Ve všech třídách se vyučuje po jedné hodině občanské výchovy týdně. Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že učební plán je dodržován. Nebylo shledáno porušení osnov. Příprava a plánování jsou velmi dobré.

Personální podmínky výuky občanské výchovy jsou vynikající. Občanskou výchovu vyučují ve všech ročnících učitelé s úplnou odbornou i pedagogickou kvalifikací pro výuku tohoto předmětu. Výuka občanské výchovy probíhala v kmenových učebnách. Výukové prostory

odpovídaly základním psychohygienickým zásadám. Učitelé ve všech ročnících používají ucelenou řadu učebnic. V dostatečné míře také byly využívány pracovní listy a pracovní sešity. V žádné ze sledovaných hodin nebyla použita audiovizuální a didaktická technika (video, magnetofon, zpětný projektor apod). Podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Úroveň sledovaných hodin byla vyrovnaná. Vyučující prokázali dobrou odbornou úroveň, snažili se zapojit do práce všechny žáky. V žádné z hodin nebylo použito pomůcek nebo doplňující literatury. V hojné míře bylo využíváno předem připravených pracovních listů a doplňovaček. Ve sledovaných hodinách byl zaznamenán dostatek činnostních prvků, samostatné práce, kooperativních činností. Převažující metodou ve všech hodinách byl řízený rozhovor, přičemž byl žákům poskytnut dostatečný prostor k vyjádření vlastního názoru. Organizace, metody a formy práce jsou velmi dobré, s převahou pozitivních zjištění.

Žáci byli velmi pěkně aktivizováni a motivováni, učivo bylo aktuální, s odkazem na současné politické události, ale i na regionální historii. Přímá klasifikace (zkoušení) nebyla v žádné z hodin zaznamenána, naopak bylo zaznamenáno hodnocení dílčí, které následovalo ihned po výkonu, a také závěrečné shrnující hodnocení na konci hodiny. Motivace a hodnocení byly velmi dobré.

Interakce a komunikace byly celkově velmi dobré. Žáci až na výjimky projevovali chuť a snahu pracovat. Ve sledovaných hodinách učitelé nemuseli řešit žádné zásadní kázeňské problémy.

Celkově je úroveň výuky občanské výchovy velmi dobrá, s převahou pozitivních zjištění.

Rodinná výchova

Časová dotace hodin v ročnících odpovídá učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami. Na přípravě tematických plánů se podílejí oba vyučující, kontinuita výuky je proto zajištěna. Podle zápisů v třídních knihách nedochází k obsahové duplicitě hodin. Plánované cíle hodin kladou důraz na činnosti charakteru hodin. Plánování a příprava na hodiny byly velmi dobré.

Výukové prostory umožňují plnění cílů předmětů, splňují nároky na plnění psychohygienických zásad. Vybavení učitelů literaturou, vlastními učebními pomůckami, doplňkovými texty a testy je velmi dobré. Učební pomůcky a materiály jsou účelně využívány. Přestože je rodinná výchova vyučována učiteli bez odborné způsobilosti, kvalita výuky tím není negativně ovlivněna. Podmínky pro výuky rodinné výchovy jsou spíše nadprůměrné.

Organizace výuky dává prostor pro využívání skupinové práce a úspěšnou seberealizaci všem žákům. Ti mají prostor pro diskusi, ne vždy jsou při ní dostatečně rozvíjeny jejich komunikativní schopnosti. Učivo je prezentováno s akcentem na praktické využití a žáci jsou vedeni ke schopnosti aplikovat probírané učivo v běžném životě. Stavba hodin umožňuje změnu pracovního tempa a možnost relaxace. Žáci jsou vedeni k odpovědnému chování, k rozhodování v důležitých životních situacích, k řešení konfliktních situací. Důraz je kladen na znalost zdravého způsobu života a vliv ekologie na životní prostředí. Pozitivní je neformální vystupování vyučujících a vztah dětí k nim.

Zkoušení a opakování má návaznost na probírané učivo. V závěru hodin je prováděno hodnocení výkonů žáků, je při něm využíváno sebehodnocení žáků. Klasifikace vyučujícími je objektivní a přihlíží k individuálním dispozicím žáků. Vyučující se snaží pozitivně ovlivňovat vztahy mezi žáky, jejich spolupráci a vedou je k toleranci.

Úroveň výuky daného předmětu je velmi dobrá.

Hudební výchova

Hodinová týdenní dotace je na prvním i druhém stupni v souladu s učebním plánem. Členění

témat do jednotlivých ročníků odpovídá vzdělávacímu programu. Příprava na jednotlivé hodiny měla velmi dobrou úroveň.

Personálně je výuka hudební výchovy zajišťována na prvním stupni dvěma vyučujícími s úplnou způsobilostí a třemi bez odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni dvěma učiteli, v jednom případě s odbornou i pedagogickou v druhém případě s pedagogickou způsobilostí. Absence odborné způsobilosti nemá negativní vliv na úroveň výuky, vyučující hrají na hudební nástroje, mají o předmět kladný citový zájem. Materiální podmínky jsou lepší na druhém stupni (vzhledem k hudebním nástrojům). Na prvním stupni jsou rezervy ve využívání Orffových nástrojů. Psychohygienické zásady byly dodržovány. Žáci nebyli hlasově přetěžováni, všichni vyučující zařazovali postupné rozezpívání, byla uplatňována dechová cvičení. V každé hodině byly zařazeny relaxační chvíle. Celkově mají podmínky výuky spíše nadprůměrnou úroveň.

V hodinách zcela převládal činnostní styl, dvě třetiny hodin žáci aktivně zpívali. Úroveň jejich vokálních dovedností byla velmi dobrá. Také výběr a celé spektrum zvládnutých písní má spíše nadprůměrnou úroveň. Při poslechu vážné hudby jsou žáci vedeni k soustředění a k následnému vyjádření svých pocitů. Na prvním stupni žáci spojovali pěvecké a pohybové dovednosti, na druhém stupni řešili i náročnější teoretické úkoly. Do výuky byla pravidelně zařazována rytmická cvičení. Celkově byly všechny sledované hodiny hudební výchovy efektivní.

Motivace žáků je v tomto předmětu zcela neformální, neboť vyučující sami zpívají, doprovázejí žáky hrou na hudební nástroj. Zájem žáků o předmět byl evidentní, zpívali všichni, nežádoucí projevy vůbec nenastaly. Motivace a stejně tak i komunikace mezi učiteli a žáky mají nadprůměrnou úroveň.

Celkově je kvality výuky hudební výchovy nadprůměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkové hodnocení kvality vzdělávání je na průměrné úrovni. Vyšší efektivitu vykazovala výuka na druhém stupni, nižší efektivitu výuka na prvním stupni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Střednědobé koncepční záměry jsou uvedeny ve výroční zprávě školy. Ke každému stěžejnímu bodu výroční zprávy je zpracován výhled pro tři oblasti činnosti školy - výchovně vzdělávací, materiálně technickou a personální. Stanovené koncepční záměry jsou reálné, vycházejí z dobré analýzy současného stavu. Nedostatkem této činnosti je, že dílčí záměry nejsou adekvátně rozpracovány do jednotlivých ročních plánů. Výroční zpráva je veřejná, předkládána zřizovateli, tím je zajištěna prezentace koncepčních záměrů.

Roční plán v souladu s koncepčními záměry vychází ze stejných oblastí, zabývajícími se výchovou, vzděláváním a materiálním zabezpečením školy. V plánu nejsou stanoveny cíle, ale

činnosti, pro které jsou určeny termíny plnění, osobní odpovědnost a způsob kontroly. Zmiňované činnosti se dotýkají hlavně mimoškolních a doplňkových aktivit školy v intencích zvoleného učebního programu. Jsou orientovány na zdravý životní styl, pomoc žákům se zdravotním postižením a zájmovou činností. Postrádají jednoznačně stanovené priority pro daný školní rok. Plán je průběžně aktualizován a doplňován. Nedostatečně je při přípravě ročního plánu využito podkladů a hodnocení výroční zprávy. K vlastnímu řízení chodu školy slouží měsíční plán, který obsahuje úkoly a cíle zpravidla organizačního charakteru s určením termínu a osobní odpovědnosti. Je vyvěšován v prostorách, které slouží učitelům. Zpětná vazba je zajišťována zpravidla ústním vyrozuměním a založením podkladů o výsledku akce.

Součástí systému plánování je „*Minimální preventivní program*“, zpracovaný kvalitně protidrogovým preventistou, podle zápisů v třídních knihách je školou plněn. Tematický plán školní družiny, který měsíčně určuje v obecné poloze náplň práce ve čtyřech oblastech (tělesné, výtvarné, hudební a pracovní výchově) a celoročně jím prolíná mravní a dopravní výchova. Plán výchovné poradkyně se především zaměřuje na práci se zdravotně postiženými a vycházející žáky.

Schválený učební plán *Základní škola čj. 16 847/96-2* je realizován v plném rozsahu. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů je sice limitována finančními prostředky, ale jejich počet a zaměření není optimální z hlediska potřeb a zájmu žáků, vychází více z personálních podmínek školy. Pro integrované žáky se zdravotním postižením jsou zpracovány individuální vzdělávací plány ve smyslu doporučení pedagogicko - psychologické poradny. Nedostatky se objevují v předložených časově tematických plánech vyučujících především 1. stupně. Neúplné rozvržení učiva podle novějších úprav osnov vede k jejich porušování. Tím byl porušen § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších úprav.

Celkově lze hodnotit oblast plánování jako spíše nadprůměrnou.

Organizování

Kompetence pracovníků vedení školy jsou vymezeny na základě ústní dohody. Zástupkyně ředitele zodpovídá za řízení 1. stupně. Částečný podíl na řízení školy mají výchovná poradkyně a vychovatelka školní družiny. Vedení školy se schází na pravidelné týdenní poradě, na níž hodnotí práci za uplynulé období a připravuje plán pro období nadcházející. Ve škole není žádné metodické sdružení ani předmětová komise. Vnitřní systém přenosu informací je zajišťován prostřednictvím plánovaných pedagogických rad a provozních porad.

Přestože řízení školy, která má dvě odloučené pracoviště je složité, organizace vzdělávání a denního provozu školy je řádně zajištěna. Budovy mají telefonické spojení, ale na odloučeném pracovišti chybí pověřený zodpovědný pracovník pro 1. stupeň, stejně jako v případě školní družiny.

Základním článkem řízení jsou provozní porady. Jejich vedení má demokratický ráz, pokyny a informace z pedagogických rad a provozních porad jsou jasné a srozumitelné, obsahují relevantní informace. Na pracovních poradách se řeší aktuální problémy i pedagogická problematika. V zápisech jsou podchyceny diskuse i připomínky pracovníků. Řád je sestaven účelně, jsou v něm všechna ustanovení stanovená vyhláškou. Obsahuje práva dětí v souladu s *Úmluvou o právech dítěte*. Je v něm zmíněno i chování žáků mimo školu. Není do něj zapracován pokyn MŠMT ČR čj. 16 227/96-22 o zákazu nošení, držení, distribuci a zneužívání návykových látek v areálu školy.

Rodiče jsou seznamováni s prospěchem a chováním svých dětí prostřednictvím notýsků

a žákovských knížek. Další informace získávají při třídních schůzkách, jejichž systém byl rodiči v dotaznících částečně kritizován. Výroční zpráva za školní rok 1998/1999 je přehledně strukturována, má dobrou vypovídací hodnotu, jednotlivé části odpovídají požadavkům stanoveným zákonem č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Obsahuje objektivní hodnocení činnosti školy ředitelem, lze ji vzhledem k analytické úrovni dále využívat. Škola byla MŠMT ČR udělena výjimka z organizace vyučování přípisem vedeným pod čj. 28 965/99-22.

Z provozních, metodických, organizačních hledisek je nevýhodná výuka praktických činností na druhém stupni v jednohodinové učební jednotce a rozvrh odpoledního vyučování s výukou tělesné výchovy v kontextu úpravou přestávek.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgán jsou stanoveny a převážně realizovány, metodické orgány školy nejsou ustaveny. Tato oblast je hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení a motivování pracovníků tvoří systém, který navazuje na krátkodobé plánování výchovně vzdělávacího procesu. Operativní řízení je propojeno s kontrolní činností a jako celek není zcela funkční. Využívá standardních nástrojů, jako jsou provozní porady, pedagogické rady, osobní jednání, obězníky atd., jejichž obsah i forma jsou přizpůsobeny organizačnímu uspořádání školy. Závěry z jednání jsou písemně dokumentovány, uložení pracovních úkolů není vždy průkazné. Aktuální informace jsou přenášeny formou přímého kontaktu ředitele školy a zejména jeho zástupkyně s pedagogy a zaměstnanci školy.

Vedení školy věnuje značnou pozornost dalšímu vzdělání učitelů pro práci se zdravotně postiženými žáky. Za poslední období prošlo školením celkem osm učitelů, z nichž někteří absolvovali školení dvě, včetně seminářů s náslechem v hodinách. Jak je patrné z měsíčních plánů školy, učitelé se účastní pravidelně školení a seminářů týkajících se školství. Pravidelně při provozních poradách a při pedagogických radách je část jednání věnována přenášení zkušeností z navštívených akcí. Ředitel sleduje a hodnotí odborný růst učitelů, má písemně zpracovaný přehled o dalším vzdělávání učitelů. Pro individuální studium se snaží vedení školy dát k dispozici dostatek odborné literatury i časopisů. Nekvalifikovaným vyučujícím a učitelům s krátkodobou pedagogickou praxí je vedením školy zajišťována pomoc prostřednictvím uvádějících učitelů, přes jejich snahu není tato péče dostatečná. V této oblasti markantně chybí činnost metodických orgánů.

Morální a hmotné stimulování pracovníků je propojeno na kontrolní systém. Kriteria pro hodnocení pracovníků jsou známá, vycházejí z požadavků školského úřadu, nejsou zaměřena na hlavní úkoly školy včetně kvality výuky. K pravidelnému sebehodnocení nevyužívá škola autorizovaných prostředků, pouze testy a prověrky vlastní tvorby. Jejich výsledky jsou analyzovány ve vedení školy a závěry jsou vodítkem pro další vzdělávací činnost.

V této oblasti jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Celkově je hodnoceno vedení a motivování pracovníků jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy nemá zpracovaný písemný plán kontroly. Některé cíle kontrolní činnosti jsou zaneseny v ročních a měsíčních plánech. Podle zjištěných skutečností, z hospitačních zápisů a z obsahu rozhovorů není kontrolní a hospitační činnost vedení školy systematická.

Vedení školy má rozděleny oblasti kontroly ve smyslu kompetencí pro řízení. Vyhodnocování kontrol probíhá průběžně. Pokud jsou poznatky a následná opatření uvedena v zápisech

pedagogických rad, jsou příliš obecného charakteru. Pro sledování úrovně výsledků učení žáků a sledování kvality práce pedagogů využívá vedení školy vlastní evaluační nástroje. Prokazatelně jsou zadávány písemné práce a testy z hlavních předmětů na 1. stupni. Zatím chybí jejich důkladná analýza, systematické vyhodnocování a sledování. Vlastní hospitační činnost vedení školy není cílená ani na předměty a ani na vyučující, reaguje spíše na momentální potřebu. Částečnými podklady pro plánování hospitační činnosti jsou výsledky předcházejících kontrol.

Celkový objem hospitací vzhledem ke kvalitě úrovně výuky není dostatečný. Za sledované období je vyšší objem hospitační činnosti (dvojnásobný) na 1. stupni. Hodnocení úrovně sledovaných hodin je převážně pozitivní. Některé jevy jsou při rozborech hospitací hodnoceny zřídka, především plnění osnov, diferencování učiva, využití didaktické a audiovizuální techniky, vhodnost použitých metod a forem práce, zohledňování individuálních potřeb a schopností žáků, hodnocení a sebehodnocení výkonů žáků, zvládání nežádoucích projevů chování žáků. Většinou nejsou ani zapsána opatření ke zlepšení práce učitelů. Tím kontrola postrádá systematickosti, protože nelze následně zkontrolovat, zda byly odstraněny nedostatky z předcházejících hodin. Při hodnocení prospěchu a chování žáků za klasifikační období nejsou přijímány ze strany vedení školy adekvátní opatření vzhledem k práci učitelů. Počet žáků s dostatečným prospěchem se zpravidla za nově hodnocené období nemění. Chyby se objevují v povinné dokumentaci vedené třídními učiteli, nedostatky jsou i v úrovni vedení a relevance zápisů v žákovských knížkách. Při kontrolních hospitacích, které provedl inspekční tým, byly zjištěny výrazné rozdíly v kvalitě práce u jednotlivých učitelů. Ukazuje to na potřebu účinnějšího působení v rámci kontrolní činnosti na tyto pracovníky, u nichž se objevují výrazné nedostatky v práci. Zatím není prováděno srovnání výsledků žáků se srovnatelnými okolními školami.

Systém kontroly je ustanoven, rozsah kontrolních mechanismů je postačující, jejich účinnost v některých oblastech má spíše podprůměrnou úroveň. Kontrola výchovné a vzdělávací práce učitelů není cílená. Chybí dostatečná analýza chyb a nedostatků v práci vyučujících a určení následných opatření pro jejich odstranění. V systému jsou citelně slabá místa. Celkově je tato oblast ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem lze hodnotit plánování jako spíše nadprůměrné, organizování, vedení a motivování pracovníků průměrné a kontrolní činnost jako podprůměrnou. Celková kvalita řízení má negativa a pozitiva v rovnováze.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Zjištění o výchovném poradenství

Systém výchovného poradenství ve škole je funkční. Řídí se ročním plánem výchovného poradenství, který je strukturován měsíčně a průběžně vyhodnocován. Zodpovědnost za systém má výchovná poradkyně, která úzce spolupracuje se zástupkyní ředitele školy. Zajišťuje spolupráci s rodiči, zprostředkuje jim styk pedagogicko - psychologickou poradnou (PPP). V její kompetenci je rovněž zodpovědnost za zpracování individuálních vzdělávacích plánů žáků se specifickou poruchou učení a jejich evidenci. Po formální stránce nejsou v evidenci nedostatky.

Škola poskytuje pomoc žákům s vývojovými poruchami učení a chování podle doporučení PPP. Vybraní žáci pracují ve skupině, kde se podle návodu PPP provádí reedukace.

Nedostatečně se věnují učitelé žákům v hodinách, především na 1. stupni.

Poradenská činnost je plánovitá. V systému je účelně využívána spolupráce s třídními učiteli, rodiči a PPP. Pravidelně jsou podávány informace o výchovném poradenství na pedagogických radách.

Celkově lze hodnotit systém výchovného poradenství ve škole spíše nadprůměrně.

Zjištění o školní družině

Organizace chodu školní družiny je v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 58/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech, její provozní hodiny vycházejí z požadavků veřejnosti. Personální zajištění je na průměrné úrovni, jedna z vychovatelek nemá předepsané vzdělání. Prostorové a materiální vybavení je na průměrné úrovni, jedno oddělení má vlastní učebnu, druhé oddělení využívá kmenovou třídu. Povinná dokumentace je vedena přehledně, bez chyb. Organizační uspořádání je funkční, zastupování a redukce oddělení v odpoledních hodinách je efektivní. Ve sledovaných hodinách žáci aktivně plnili stanovené cíle, pracovní činnost se prolínala s činnostmi rekreační, žáci měli možnost volit si činnost podle zájmu.

Činnost a provoz školní družiny vyhovuje potřebám veřejnosti a zajišťuje žákům další mimoškolní vyžití. Kvalita poskytovaných služeb je spíše nadprůměrná.

Další zjištění

- škola nemá založenou žádost pro udělení výjimky z organizace vyučování, podle níž by se nechalo specifikovat o jaké úpravy jde

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- třídní knihy za školní rok 1998/1999, třídní knihy za školní rok 1999/2000
- rozvrh hodin
- třídní výkazy a katalogové listy
- časově tematické plány vyučujících
- výroční zpráva ZŠ Kácov za rok 1998/1999
- povinná dokumentace školy podle § 38 a, odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol
- statistický výkaz o základní škole

- podkladová inspekční dokumentace
- řád školy
- učební plány a osnovy
- zápisy z jednání pedagogických rad
- dokumentace zdravotně postižených žáků
- přehled o zaměstnancích školy
- hospitační zápisy ředitele školy
- žakovské knížky, žakovské práce

ZÁVĚR

Pozitiva:

- rozsáhlá mimoškolní činnost školy
- ve výuce humanitních předmětů na 2. stupni zařazují učitelé systematicky činnosti prvky do výuky
- práce se žáky s diagnostikovanou poruchou učení a chování

Negativa:

- škola nemá k dispozici odpovídající výpočetní techniku
- nedodržení učebních osnov některých předmětů
- stav podlahy ve školní dílně ohrožující bezpečnost práce
- personální zajištění 1. stupně

Podmínky vzdělávání:

Výuka na 1. stupni je uskutečňována v neestetickém prostředí. Psychohygienické, materiální podmínky výuky jsou hodnoceny jako průměrné. Personální zajištění výuky je na 1. stupni spíše podprůměrné, na 2. stupni nadprůměrné. Celkově jsou podmínky výuky průměrné.

Průběh vzdělávání:

Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako průměrná.

Řízení školy:

Řízení školy je hodnoceno jako průměrné.

Inspekční tým nezjistil neefektivní využívání finančních prostředků, které jsou škole přiděleny ze státního rozpočtu.

Celkově je škola hodnocena jako průměrná.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Václav Zemek	V. Zemek v. r.
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	Fadrná v. r.
	Mgr. Eva Grušová	Grušová v. r.
	Mgr. Karel Kumstýř	Kumstýř v. r.
	Mgr. Pavel Skokan	P. Skokan v. r.

V Benešově dne 19. května 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. 6. 2000

Razítko

Mgr. Ondřej Kolařík

O. Kolařík
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrá	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad	4. srpna 2000	021 157/00-2801
Zřizovatel	4. srpna 2000	021 156/00-2801

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
-	-	nebyly podány